

Toegewezen functieclassificatie voor 'verpleegkundige hemodialyse' (6183) in een ziekenhuis.

Wat niet opgenomen is in de functie-, taakomschrijving is aangeduid in *cursief*.

Algemeen doel:

Het verzekeren van het goede verloop van de hemodialyse sessies, *peritoneale dialyse sessies en plasmaferese* door de uitvoering van de nodige medisch-technische handelingen, het permanente toezicht en het verlenen van zorgen aan de patiënten met nierfalen teneinde het proces zo optimaal en comfortabel mogelijk te laten verlopen voor de patiënten.

Activiteiten:

- Verrichten van medisch-technische handelingen, toezicht houden op de patiënten en hen verpleegkundige verzorging toedienen tijdens de dialyse sessies:
  - Start de dialysemachine op: laat deze testenen controleert of het toestel operationeel is;
  - Bereidt het medisch materiaal en de medicatie voor (bv.: antistollingsmiddelen);
  - Spoelt het extracorporeel circuit voor volgens voorschrift;
  - Onthaalt de patiënt en bereidt hen voor: controleert het gewicht, bepaalt het nodige gewichtsverlies, controleert de vereiste medische parameters (bv. bloeddruk, hartslag, temperatuur) en installeert de patiënten op het bed/de zetel en waakt over hun comfort;
  - Controleert de vasculaire toegangspoorten, bereidt deze voor (katheter, arterio-veneuze fistel) en sluit de patiënt aan op het extracorporele circuit;
  - Verzekert een permanent toezicht op de patiënt en dient de vereiste verzorging toe tijdens de sessie:
- Observeert de patiënt en controleert de parameters op regelmatige tijdstippen tijdens de sessie (bv.: gewichtsverlies, bloeddruk, polsslag,temperatuur);
- Waakt over de vasculaire toegangsweg;
- Anticipeert op crisissituaties en neemt, in noodgevallen, op eigen initiatief de nodige maatregelen in afwachting van de arts;
- Voert verpleegkundige handelingen uit volgens of zonder medisch voorschrift, *evenals medische handelingen toevertrouwd door een arts* (bv.: wondzorg, bloedafname, blaaskatheterisatie, maagsonde);

- Bereidt de medicatie, *perfusies en bloed- en bloedderivaten* voor, volgens het medisch voorschrift, *verifieert ze*, dient ze toe en *observeert de reactie van de patiënt*;
- Waakt over het welzijn en algemeen comfort van de patiënt tijdens de dialysesessies en geeft in dat opzicht indicaties en aanwijzingen aan de logistieke hulpen; *vervangt de catheterverbanden en verzorgt de wonden (hele specifieke wondzorgprocedure)*;
- Begeleidt de arts bij de patiëntenronde, beantwoordt diens vragen, noteert de behandelingsindicaties in het patiëntendossier;
- Beëindigt de dialyse: deconnecteert de patiënt van het dialysetoestel, knelt de arterio-veneuze af of sluit de catheter af, desinfecteert, controleert de parameters (bv.: bloeddruk, polsslag, temperatuur, indien nodig: ademhaling, bewustzijn, zuurstofsaturatie) van de patiënt om zich ervan te verzekeren dat deze mag vertrekken, volgens de ontslagcriteria;
- *Begeleidt de patiënten bij transfers naar andere diensten (vb.: afgesproken poli consult, intensieve zorgen, spoedafdeling, verpleegafdeling)*;
- *Indien nodig regelen van opname in het ziekenhuis van de ambulante dialysepatiënt*;
- Verwijdert de gebruikte bloedlijnen, start de desinfectering van het dialysetoestel, en verzekert de externe reiniging van het toestel.

Uitvoeren van administratieve patiëntgebonden taken:

- Registreert de gegevens van de patiënt en de uitgevoerde verpleegkundige handelingen;
- Vult diverse formulieren en documenten in (bv.: medische onderzoeksaanvragen, thuisverplegingsvoorschriften, enz.);
- Rapporteert, zowel mondeling als schriftelijk, over de gezondheidstoestand van de patiënten;
- Houdt het verpleegkundig dossier van de patiënt actueel en noteert alle observaties;
- Verzekert het contact met betrekking tot de terugkeer van de patiënt naar huis of naar de verpleeg- of verzorgingseenheid na beëindiging van de dialyse: contacteert de brancardiërs of het externe transportbedrijf, informeert hen in het geval van een verandering van dialyseplanning;
- *Maakt een dossier aan van de patiënt of vult het bestaande dossier aan: registreert de gegevens van de patiënten, de uitgevoerde onderzoeken en verpleegkundige handelingen en de toegediende medicatie*;
- *Samenwerking in team met de sociale dienst omtrent de noden van de patiënt*;
- Informeren en psychosociaal ondersteunen van de dialysepatiënt en hun naasten;

- Geeft de patiënten en hun naasten uitleg omtrent de gezondheidstoestand van de patiënt en het dialyseproces *en stelt hen gerust, ondersteunt hen in moeilijke situaties en geeft toelichting bij de medische onderzoeken en behandelingen;*
- *Draagt bij aan de educatie van de patiënt.*

Mede zorg dragen voor de continuïteit en de kwaliteit van de zorgverlening:

- Levert aan de collega's de nodige informatie over de patiënten om de continuïteit van de behandeling te verzekeren;
- Informeert de arts en stelt deze op de hoogte van de observaties tijdens de patiëntenronde, *en overlegt met de arts inzake de aangewezen behandeling;*
- Adviseert de patiënten en hun naasten voor hun dagelijkse verzorging en levenshygiëne (bv.: verzorging van wonden, voeding, dialyse tijdens reizen) en vraagt eventueel de tussenkomst van een specialist (vb.: diëtist, sociaal assistent);
- *Stelt het zorgplan op (zie digitale dagplanning en overlegblad).*

Hetgeen ontbreekt:

- *Opleiding van minstens 1 jaar vooraleer de functie alleen mag uitgevoerd worden: monitoring, basisopleiding hemodialyse en postgraduaat wordt sterk aanbevolen;*
- *In de verpleegopleiding worden er geen cursussen gegeven omtrent dialyse. De opleiding gebeurt volledig op de dialyse afdeling tijdens de inlooperperiode van 1 jaar. De opleiding duurt minstens 1 jaar vooraleer de functie alleen kan uitgevoerd worden.*
- *Bijkomende opleidingen zoals monitoring, basisopleiding in de hemodialyse en postgraduaat nefrologie worden sterk aanbevolen;*
- *Referentieverpleegkundigen (wondzorg, diabetes, ziekenhuishygiëne) zijn actief op de dialyseafdeling;*
- *De dialyseverpleegkundige assisteert de arts bij plaatsen van dialysecatheter, pleurapunctie, acitespunctie, plaatsen peritoneale katheter;*
- *De dialyseverpleegkundige voert ook hemodialyses uit op de dienst intensieve zorgen;*
- *De dialyseverpleegkundige voert ook hemodialyse uit op het operatiekwartier en blijft daar zolang de nood het vraagt;*
- *De dialyseverpleegkundige kent en voert de behandeling peritoneale dialyse uit, zowel in de thuissituatie als op de verpleegafdeling;*
- *De dialyseverpleegkundige kent en voert de behandeling plasmaferese uit;*

- *De dialyseverpleegkundige moet zelfstandig en met voldoende voorkennis kunnen handelen, en kritieke situaties kunnen inschatten en correct communiceren naar de nefroloog;*
- *De dialyseverpleegkundige moet kennis hebben van technische vaardigheden: moet de waterinstallatie kunnen bedienen, moet foutmeldingen van toestellen kunnen analyseren, oplossen of doorgeven aan de techniker van de dialyse afdeling ; moet kunnen werken met medische toestellen specifiek voor dialyse (verschillende dialysetoestellen, mobiele RO toestel, doppler-echografietoestel, E.C.G. toestel, enz.);*
- *De dialyseverpleegkundige wordt geacht predialyse uitleg te geven aan de patiënt en zijn naasten. De opleiding van de patiënt en zijn familie betreffende de techniek van de peritoneale dialyse wordt door de dialyseverpleegkundigen gegeven;*
- *De dialyseverpleegkundige moet kennis hebben van specifieke toediening van medicatie tijdens de dialyse welke dikwijls verschillend is van op een gewone verpleegafdeling (specifieke staand orders);*
- *De dialyseverpleegkundige wordt geacht deel te nemen aan de wachtdienst eigen aan de dialyse (zowel hemodialyse wacht al peritoneale dialysewachtdienst); moet o.a. ook dagverantwoordelijkheid kunnen dragen;*
- *Zie kb 15/2/1999: het volledige effectief van voormelde mobiele equipe dient ingezet te worden in verpleegeenheden, ok, de functie gespecialiseerde spoedgevallenzorg of de gipskamer. De mobiele equipe kan niet ingezet worden voor de dialyse. M.a.w. de dialyseverpleegkundige kan bijstaffen op andere diensten, maar de andere verpleegkundigen kunnen niet bijstaffen op de dialyse afdeling wegens té technisch;*
- *De dialyseverpleegkundige heeft kennis van de meest voorkomende complicaties (hypotensie, trombose, schommelende glycemie, infecties, cardiale problemen, longoedeem, hypertensie, enz.);*
- *Dagelijks contact met vuil, slechte geuren, stof en gevaarlijke afval;*
- *Langdurige staande, en ongemakkelijke houding is vereist voor het uitoefenen van de functie;*
- *Frequent stralingsgevaar (vb.: chemotherapie)*
- *Het zorgprofiel van de chronische dialysepopulatie is de laatste 20 jaar zeer sterk verzwaard (zie cijfers NBVN = Nederlandse Belgische Vereniging voor Nefrologie) zie jaarverslagen. Deze vereniging doet de registratie van alle nieuwe dialysepatiënten (leeftijd, co morbiditeit, diagnoses, ...);*

- *De dialyseverpleegkundige moet inzicht hebben en alert kunnen reageren i.v.m. de multipele pathologie van de acute en chronische nierpatiënt, o.a. cardiaal, diabetes, pneumologisch, vaatpathologie, orgaanfalen, psychosociale problemen, enz.*

Namens de verpleegkundigen hemodialyse